

Un domeniu puțin explorat

Obiectivul principal al dramaturgiei este de a contribui la educația comunistă multilaterală, la lărgirea orizontului politic și cultural al maselor. Ea are totodată menirea de a influența creșterea spiritului civic al oamenilor muncii, și poate juca un rol important în ridicarea vigilenței colective a maselor.

Faptul că zeci de mii de oameni sînt vizitatori frecvenți ai teatrelor dă posibilitate slujitorilor scenei de a populariza, prin intermediul textului dramatic, necesitatea apărării secretelor de stat, ca și acțiunile care sînt întreprinse de organele competente pentru prevenirea obținerii de informații cu caracter secret de către puteri străine interesate. Dramaturgia poate să devină astfel și un instrument eficace pentru formarea opiniei publice și în acest domeniu al vieții sociale, evidențiind metodele folosite de acele cercuri pentru sustragerea unor documente secrete, înfățișînd totodată, prin forme caracteristice, activitatea organelor de stat pentru zădărnicierea unor asemenea acțiuni.

Dramaturgia are o bogată experiență în crearea unor lucrări din așa-zisul domeniu al genului polițist, datorate unor cunoscuți autori români și străini. Astfel de lucrări însă nu au răspuns întotdeauna unor scopuri educative bine determinate. Unele piese de factură polițistă, îndeosebi cele din străinătate, au de regulă drept erou „detectivul”, care, asumîndu-și singur rolul de „cavaler al dreptății”, suplinește carențele sau neputința poliției.

În condițiile noastre, eroul principal al lucrărilor de acest gen nu poate fi altul decît reprezentantul organelor de stat, ofițerul de securitate, ca și cel de miliție, ale căror trăsături moral-politice și profesionale sînt patriotismul înflăcărat, înalta responsabilitate profesională, inteligența, pasiunea, curajul și tenacitatea puse în slujba apărării orînduirii noastre sociale și de stat.

Astfel de trăsături, întruchipate în profilul eroilor lucrărilor reprezentate pe scenele teatrelor, vor putea reliefa mai pregnant munca prodigioasă a *acestor organe și vor evidenția mai veridic fapte inspirate din realitatea vieții.*

Alături și în sprijinul permanent al organelor de stat, activează oamenii muncii, care, pătrunși de un însuflețitor patriotism, fac din sesizările ce le adresează acestora un act de participare conștientă la apărarea securității statului și a ordinii publice.

Motive de inspirație în acest domeniu sînt suficiente. Și pînă în prezent au fost elaborate unele lucrări meritorii, printre care *Hipnoza* sau *Insula spionilor* de Ștefan Berciu, *Limuzinele morții*, un reușit scenariu radiofonic de Haralamb Zîncă, și altele. Nu toate însă au răspuns în aceeași măsură cerințelor actuale. Neexistînd o documentare cît mai completă asupra problemelor pe care le trasează, unii dintre autori au apelat la ficțiune, care s-a dovedit insuficientă pentru a crea acțiuni și eroi pe măsura celor din viață.

De aceea, repertoriul original pe care l-am urmărit până acum cu toții, ca spectatori, nu este îndeajuns de reprezentativ în acest domeniu, cu toate că e cunoscută afluența mare de public de care se bucură sălile noastre de teatru atunci când sînt programate piese polițiste, fără a mai aminti de caracterul lor relaxant. Ce putem face ca pe afișele teatrelor noastre asemenea piese să se înmulțească?

Înainte de toate, am sugera ideea atragerii, pe lângă direcțiile și secretariatele literare ale teatrelor, a unor dramaturgi consacrați care, în dorința slujirii cauzei amintite la începutul acestui articol, ar putea scrie piese pe o asemenea temă. Apoi, direcțiile teatrelor, în colaborare cu casele județene de creație — eventual chiar pe plan național —, ar putea iniția un concurs de piese în două-trei acte pe o astfel de temă.

În scopul dezvoltării opiniei civice, al creșterii vigilenței revoluționare a maselor, s-ar putea adopta forme multiple.

Amintim printre acestea adaptarea prozei în forme teatrale. Dramaturgi experimentați, în colaborare cu autorii unor astfel de lucrări, sau chiar aceștia, ar putea să selecteze din paginile cărților, eventual cu ajutorul unor consultanți competenți, cele mai semnificative capitole ce ar putea fi dramatizate. Ne gândim la lucrări ca: *Sfîrșitul spionului fantomă* de Haralamb Zincă; *Doamna în mov* de Theodor Constantin; *Oulhea simte capcana* de Tudor Popescu; *Oameni fără identitate* de C. Tricolici și altele, publicate în ultimii ani, care ar putea fi revăzute și dramatizate.

După astfel de lucrări editate, sau inspirindu-se din fapte reale inedite, dramaturgii ar putea crea piese noi care să suscite interesul spectatorilor.

Teatrele, cărora le stau la dispoziție interpreți de valoare, pot asigura spectacole în măsură să fie la înălțimea telurilor educative și estetice pe care le urmărim. Și secția de dramă a Uniunii Scriitorilor poate da un mare sprijin în realizarea acestei cerințe impuse de viață, mobilizînd cele mai bune forțe scriitoricești ale genului.

Dînd dovadă de exigență și inventivitate, dramaturgia are toate posibilitățile de a se afirma ca promotoare și a acestui domeniu, sporindu-și contribuția la educarea oamenilor muncii în spiritul vigilenței revoluționare, pentru apărarea secretelor de stat, pentru apărarea intereselor generale ale statului.

Petre Hladchi-Bucovineanu

Teatrul Național din Cluj

„MANECHINUL SENTIMENTAL”

de Ion Minulescu

Regia: Val Mugur

Scenografia: Mireea Mateaboji

Liliana Welther (Muchi) și Cosmin Ghiara (Radu)

